



## Ekonomik Büyüme - 2014 1. Çeyrek

### İktisadi Araştırmalar Bölümü



#### Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde beklentiler paralelinde büyüdü.

Türkiye ekonomisi 2014 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,3 ile beklentiler paralelinde bir büyüme kaydetmiştir. TÜİK, geçmiş döneme ilişkin büyüme verilerinde herhangi bir güncelleme yapmamıştır.

Takvim etkilerinden arındırıldığında, GSYH yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,4'lük artış kaydetmiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH ise bir önceki çeyreğe göre %1,7 oranında büyümüştür.

#### GSYH Gelişmeleri (1998 fiyatlarıyla)

Dönem	Takvim	Mevsim ve Takvim
	Etkisinden Arındırılmış GSYH* (%)	Etkisinden Arındırılmış GSYH** (%)
2011 Ç1	12,6	2,6
2011 Ç2	9,3	0,4
2011 Ç3	8,7	1,2
2011 Ç4	5,2	0,9
2012 Ç1	2,5	-0,1
2012 Ç2	3,1	0,9
2012 Ç3	1,7	0,2
2012 Ç4	1,3	0,4
2013 Ç1	3,5	1,9
2013 Ç2	4,1	1,4
2013 Ç3	4,1	0,4
2013 Ç4	4,5	0,9
2014 Ç1	4,4	1,7

\*Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim

\*\*Bir önceki çeyreğe göre değişim

#### Yılın ilk çeyreğinde yurt içi tüketim ivme kaybetti.

2013 yılında genel olarak ılımlı bir görümüm sergileyen yurt içi özel tüketim harcamaları, 2014 yılının ilk çeyreğinde TCMB ve BDDK tarafından alınan önlemler paralelinde ivme kaybetmiştir. 2014'ün ilk çeyreğinde yıllık bazda %2,9 oranında artış kaydeden özel tüketim harcamalarının

büyümeye 2,1 puanlık katkı sağladığı görülmektedir. Kamu tüketim harcamaları ise bu dönemde baz etkisine bağlı olarak %8,6 oranında genişleyerek son 10 çeyreğin en yüksek artışını kaydetmiş ve büyümeye 0,2 puan katkı sağlamıştır. Böylece 2013 yılına göre ivme kaybettiği görülen toplam tüketim harcamalarının 2014 yılının ilk çeyreğinde büyümeye katkısı 2,9 puan olmuştur.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırıldığında yurt içi yerleşik hanehalklarının tüketiminin çeyreklik bazda %0,5 oranında gerilemesi dikkat çekmektedir. Kamunun tüketim harcamaları ise yerel seçimler öncesinde söz konusu verilere göre çeyreklik bazda %4,4 artış kaydetmiştir. Böylece, toplam tüketim harcamaları %0,8 ile sınırlı bir oranda artış kaydederek yurt içi talep üzerindeki aşağı yönlü baskıya işaret etmiştir.

#### Özel sektörün yatırım harcamalarında gerileme...

2013 yılının son iki çeyreğinde GSYH artışına olumlu yönde katkı sağlayan özel sektörün yatırım harcamaları 2014 yılının ilk çeyreğinde artan siyasi belirsizliğe bağlı olarak bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,3 oranında daralmış ve büyümeyi 0,3 puan sınırlandırmıştır. Kamunun yatırım harcamaları ise aynı dönemde %4,1'lik büyüme kaydetmiştir. 2013'te yıllık bazda %22,9'luk artış gözlenen kamu yatırım harcamalarında gözlenen ivme kaybına ek olarak özel yatırım harcamalarının gerilemesiyle birlikte toplam yatırım harcamaları yılın ilk çeyreğinde ekonomik büyümeyi 0,1 puan sınırlandırmıştır.

#### Net ihracat büyümeye katkı sağladı.

2013 yılının ikinci yarısında gerileme eğiliminde olan ihracatın 2014 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %11,4 genişlemesi büyümeyi olumlu yönde etkilemiştir. Aynı dönemde ithalattaki artışın sınırlı düzeyde gerçekleşmesine de bağlı olarak net ihracat yılın ilk çeyreğinde büyümeye 2,7 puanlık katkı sağlamıştır.

2014 yılının ilk çeyreğinde büyüme kompozisyonunun 2013 yılına göre farklılaştığı görülmektedir. Nitekim, yatırım

#### Harcamalar Yöntemiyle Katkı (1998 fiyatlarıyla)

	2012					2013					(% puan)
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1
<b>Tüketim</b>	<b>0,2</b>	<b>-0,4</b>	<b>0,4</b>	<b>0,9</b>	<b>0,3</b>	<b>3,1</b>	<b>4,1</b>	<b>3,2</b>	<b>4,4</b>	<b>3,7</b>	<b>2,9</b>
Özel	-0,3	-0,8	-0,1	-0,1	-0,3	2,4	3,3	3,1	3,5	3,1	2,1
Kamu	0,5	0,4	0,5	1,0	0,6	0,7	0,8	0,2	0,9	0,6	0,9
<b>Yatırım</b>	<b>-0,4</b>	<b>-1,2</b>	<b>-0,8</b>	<b>-0,4</b>	<b>-0,7</b>	<b>0,4</b>	<b>0,9</b>	<b>1,3</b>	<b>1,6</b>	<b>1,1</b>	<b>-0,1</b>
Özel	-0,4	-1,4	-1,1	-1,5	-1,1	-1,0	-0,2	0,7	0,9	0,1	-0,3
Kamu	0,0	0,2	0,3	1,1	0,4	1,4	1,1	0,7	0,6	0,9	0,2
<b>Stok Değişimi</b>	<b>-2,3</b>	<b>-1,6</b>	<b>-0,8</b>	<b>-1,4</b>	<b>-1,5</b>	<b>0,1</b>	<b>2,9</b>	<b>1,9</b>	<b>1,4</b>	<b>1,6</b>	<b>-1,2</b>
<b>Net İhracat</b>	<b>5,5</b>	<b>5,9</b>	<b>2,6</b>	<b>2,3</b>	<b>4,0</b>	<b>-0,7</b>	<b>-3,4</b>	<b>-2,2</b>	<b>-3,0</b>	<b>-2,3</b>	<b>2,7</b>
İhracat	2,8	5,4	3,4	4,0	3,9	1,3	0,0	-0,6	-0,4	0,0	2,9
İthalat	2,7	0,5	-0,8	-1,7	0,1	-2,0	-3,4	-1,5	-2,6	-2,4	-0,2
<b>GSYH</b>	<b>3,1</b>	<b>2,7</b>	<b>1,5</b>	<b>1,3</b>	<b>2,1</b>	<b>2,9</b>	<b>4,5</b>	<b>4,3</b>	<b>4,4</b>	<b>4,0</b>	<b>4,3</b>

Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK verilerinden hesaplanmıştır.

Kaynak:

# Ekonomik Büyüme - 2014 1. Çeyrek

## İktisadi Araştırmalar Bölümü



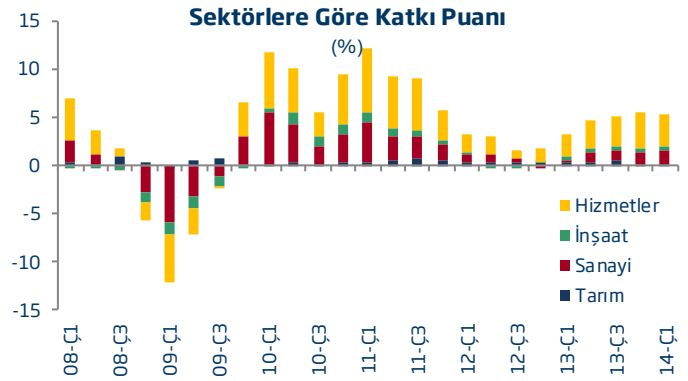
harcamaları büyümeyi olumsuz yönde etkilerken, tüketim harcamalarının katkısı azalmış; net ihracatın büyüme üzerindeki etkisi ise belirginleşmiştir. Böylece ana harcama grupları itibarıyla Türkiye ekonomisi daha dengeli bir büyüme kompozisyonu sergilemiştir.

### Hizmetler sektörü yılın ilk çeyreğinde %5,7 büyüdü.

Üretim yöntemine göre incelendiğinde, GSYH'de en yüksek paya sahip olan hizmetler sektörünün yılın ilk çeyreğinde yıllık bazda %5,7 oranında büyüme kaydettiği görülmektedir. Sektörel bazda GSYH artışına en yüksek katkıyı hizmetler sektörü sağlarken, tarım ve inşaat sektörlerinin GSYH'ye katkıları yılın ilk çeyreğinde sınırlı düzeyde kalmıştır. Aynı dönemde inşaat sektöründe büyüme ivme kaybederek %5,6 düzeyinde gerçekleşirken, sanayi sektörü %4,9 oranında büyüme kaydetmiş ve son 9 çeyreğin en iyi performansını sergilemiştir.

### 2014 yılında büyümenin %4'e yakın bir düzeyde gerçekleşebileceğini tahmin ediyoruz.

2014 yılının ilk çeyreğinde TCMB'nin sıkılaştırıcı yöndeki para politikası uygulamalarının ve BDDK'nın tüketici kredileri ile kredi kartlarına ilişkin aldığı tedbirlerin büyüme üzerinde sınırlı da olsa etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca, 2014 yılının ikinci çeyreğine ilişkin açıklanan öncü göstergeler de söz konusu uygulamalar paralelinde iç talebin ılımlı seyrini sürdürdüğüne işaret etmektedir. Öte yandan, yurt içi talepteki aşağı yönlü baskının ithalat üzerindeki olumlu etkisine ek olarak başta Euro Alanı olmak üzere Türkiye'nin



ihracat pazarlarında gözlenen görece toparlanma paralelinde net ihracatın büyümeye olumlu katkısının yılın ikinci çeyreğinde de süreceği düşünülmektedir.

Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) Haziran ayında uygulamaya koyduğu genişletici yöndeki para politikası kararlarının da finansal piyasalar kanalıyla yurt içi talep üzerinde özellikle yılın ikinci yarısında etkili olabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, yurt içinde finansal piyasalarda gözlenen iyileşme paralelinde TCMB'nin olası faiz indirimleri de iç talebin seyri üzerinde belirleyici olacaktır. Buna ek olarak, ECB kararlarının Euro Alanı ülkelerinde de iç talebi desteklemesiyle birlikte önümüzdeki dönemde net ihracatın büyüme üzerindeki etkisinin artabileceğini düşünüyoruz. Bu çerçevede, 2014 yılında Türkiye ekonomisinin %4 civarında bir büyüme kaydedeceğini öngörüyoruz.

## Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

**Alper Gürler - Birim Müdürü**

alper.gurler@isbank.com.tr

**Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı**

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

**Doğuhan Atış - II. Müdür**

doguhan.atis@isbank.com.tr

**Kıvılcım Eraydın - Uzman**

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

**Bora Çevik - Uzman**

bora.cevik@isbank.com.tr

**Eren Demir - Uzman Yrd.**

eren.demir@isbank.com.tr

**Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.**

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

**Gamze Can - Uzman Yrd.**

gamze.can@isbank.com.tr

**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.